

Особливості дезадапційного впливу бойових дій на мотиваційно-сміслову сферу особистості її учасника

О.Д. Сафін, д. психол. н., професор

А.В. Дацков, ад'юнкт Національної академії

Державної прикордонної служби імені Богдана Хмельницького

245440ss@gmail.com

Методологія дослідження. Автор виходив з наступних методологічних позицій: стан адаптації військовослужбовців, що брали участь в анти-терористичній операції (АТО), обумовлений збереженням життєвих смислів і узгодженістю термінальних цінностей, а також інтеграцією екстремального смислового досвіду у систему життєвих смислів і цінностей у звичайних умовах. Збереження таких цінностей, як щасливе сімейне життя, творчість, пізнання, цікава робота, інтеграція екстремального смислового досвіду у систему життєвих смислів і цінностей у звичайних умовах обумовлюють стан адаптації у післяекстремальний період.

Результати. Встановлено, що дискредитація гуманістичних цінностей, тимчасові децентрації особистості з вторгненням екстремального минулого у післяекстремальне сьогодення і майбутнє, дезінтеграція життєвих смислів, що характеризується гіперболізацією екстремального досвіду, ідеями помсти, загального порятунку і фронтового братства визначають стан дезадаптації особистості у післяекстремальний період.

Новизна. Досліджено взаємозв'язок мотиваційно-сміслової сфери та стану адаптації військовослужбовців, що брали участь в АТО, у післяекстремальних умовах життєдіяльності. Встановлено, що їхній стан дезадаптації у після-екстремальний період обумовлений деформацією мотиваційно-смілової сфери особистості, важливими показниками якої є: втрата смислу, смислова і ціннісна дезінтеграція, дискредитація гуманістичних цінностей, тимчасові децентрації особистості з вторгненням екстремального минулого у після-екстремальне сьогодення і майбутнє.

Практична значущість. Одержані результати можуть бути використані у практиці психологічного консультування та психокорекції осіб з ознаками дезадаптації; при перепідготовці військовослужбовців, що брали участь в АТО, в процесі перепідготовки психологів, співробітників силових відомств, для розробки спекурсу з психології післяекстремальних станів.